

Opbreken (1992)

Sieth Delhaas

De Bazuin, Splinter, 4 september 1992

Volgens de Franse filosoof Lyotard wordt de mens beheerst door de obsessieve wens in ballingschap te gaan en de aarde te verlaten. Hij/zij wil steeds ergens anders naar toe, in ieder geval weg hier vandaan. Die woorden komen me te binnen bij de vele ontmoetingen met vredeslopers tijdens de Europese Vredespelgrimage '92, dwars door de Verenigde Staten.

Deze mensen lijden echter niet aan de obsessieve wens hun woonsteden te verlaten maar zien het verlaten, het op weg gaan, de exodus uit een gewelddadige samenleving, als nog de enige mogelijkheid om de vrede in de wereld aan de orde te stellen.

Ik ontmoette een man, die aan het eind van zijn veertiger jaren de wetenschap de rug heeft toegekeerd en nu onafgebroken zes jaar lang vredesvoettochten maakt door Amerika, Europa, Azië en Australië om aan de orde te stellen wat de media meer en meer nalaten: de wapensystemen te ontmaskeren en daarmee te liquideren. Na zes jaar lopen gaat hij voor even terug naar huis, naar Canada om zijn kleinkinderen te zien.

Of de vijftiger, geboren en opgegroeid op de plek waar het atoomonderzoekcentrum Los Alamos (New Mexico) uitgroeide van nucleair laboratorium tot een stad met duizenden medewerkers en hun gezinnen. Lopend stelt hij aan de kaak wat niet wordt gezegd en geschreven, wat er met hem is gebeurd en wat er gebeurt met de gezinnen van de mannen die tientallen jaren werken aan kennis die bijdraagt aan een verfijnde en abstracte vernietiging van miljoenen mensen: zonder bloed, zonder verscheurde lijken, reukloos: als in een oogwenk.

Voor korte of langere tijd breken mensen hun tent op om te gaan en een nieuwe weg te banen.

Van de Europese pelgrims is de gemiddelde leeftijd dertig jaar. Niet gebrek aan verantwoordelijkheid of angst voor vast werk – zoals critici graag beweren – brengt hen tot het opzeggen van banen, kamers, relaties en zekerheid. De zware tocht van negen maanden met hitte, ongemak en ver van huis, is een oefening in overleven waar leven op onze planeet steeds meer een illusie dreigt te worden.